

Tapautui omassa piirissämme

Puhumme rahasta

Tämän numeron mukana seuraa lehden tilausmaksun perimiskortti. Toivomme, etteivät ne tilaajat, jotka jo ovat maksaneet tämän vuoden ja aikaisemmatkin tilausmaksunsa, pahastuisi tästä. On halvempaa lähettää perimiskortti kaikille kuin ryhtyä »seulomistöihin» ja todeta kuka maksoi, kuka ei.

Toisaalta pyydämme, että ne, jotka pitävät lehtemme sisällöstä, joille karjalainen lehtemme on tullut rakkaaksi viestintuojaksi, maksaisivat lehden tilausmaksun tältä vuodelta ja jos maksu on laiminlyöty — syitähän voi olla monia — myös edelliseltä vuodelta. Lehtemme ei ole mikään likeyritys. Se ei synny rahan, vaan puhtaan aatteen voimalla ja ainoastaan karjalaisuuden, kotiseuturakkauten hengessä. Vaikka toimittajien työ on palkaton, syntyi viime vuonna n. 100.000 markan tappio. Näin ei pitäisi käydä kuluvan vuoden aikana.

Martin Juhkam Kanadassa

RSOS:n kirkkoherra M. Juhkam kävi virolaisissa merkeissä USA:ssa ja Kanadassa. Päätarkoituksena oli ottaa osaa virolaisen partiojärjestön 50-vuotisjuhlaa ja virolaisten partiolaisten maailmanleiriin, jonne Ruotsista matkusti satakunta partiolaista ja johtajaa tilauslentokoneella. Yhteensä Amerikasta, Euroopasta ja Austraaliasta oli saapunut tuhatkunta partiopoikaa ja -tyttöä tähän merkittävään tilaisuuteen. Päätettiin, että seuraava virolaisten partiolaisten maailmanleiri pidetään Ruotsissa vuonna 1964.

New Yorkissa Juhkam tapasi myös kirkkojen maailmanliiton yhden presidenteistä, Suomessakin käyneen kreikkalaisen arkipiispa Jacobin. Arkipiispa kysyi muun muassa, mihin hintaan voitaisiin Tukholmaan rakentaa ortodoksinen kirkko.

Torontossa ilmestyvä suomalainen sanomalehti »Vapaa Sana» antoi ystävällisesti palstatilaa ja Juhkam etsi sen avulla yhteyttä Kanadassa asuviin suomalaisiin ortodokseihin. Monet käyttivät tätä tilaisuutta hyväkseen, ottivat yhteyden puhelimitse ja saapuivat 29/7 Torontossa pidettyyn ort. jumalanpalvelukseen, johon saapui satakunta henkeä, virolaista ja suomalaista. Tämä jumalanpalvelus pidettiin Toronton virolaisessa ev.lut. kirkossa.

— Olis jenguo (= rahaa), ka kirjal ollah (pankissa), sanoi Kyykkä-Pekka.

MERKKIPÄIVIÄ

— 90 vuotta täytti 8. 8. Ofimja Röppänen Porin maalaiskunnassa. — Hän syntyi ja kasvoi talon tyttärenä Mantsinsaarella, Laatokan suuressa saarella. Ensi jouluna tulee kuluneeksi 23 vuotta siitä, kun hän lähti evakkoon Salmin kuntaan kuuluneesta kreikkalaiskatolisesta saaresta.

Evakkomatallaan vanhaemäntä Röppänen, joka ei ennen ollut kulkenut 10 kilometriä etäämmäksi kotisaarestaan, joutui kulkemaan ympäri Suomea. Hän on kasvattanut 9 lasta, joista 3 on elossa. Vieläkin pirteä vanhaemäntä Röppänen mainitsee kaipeavansa kaunista Karjalaansa.

Äskettäin täyttivät 80 vuotta maanvilj. Feodor Mokka ja hänen vaimonsa Maria, o.s. Saveljeff, 60 vuotta Vesannon Kuuslahden kylässä. Merkkipäivien johdosta olivat lapset ja lastenlapset järjestäneet 8. 7. juhlatilaisuuden. Runsain kukin ja lahjoin muistivat lukuisat sukulaiset, naapurit ja muut ystävät käydessään onnittelemassa merkkipäivän viettäjiä.

Feodor Mokka on syntynyt mv. Aleksii Mokkalan poikana Salmin Uuksalonpään kylässä. Isänsä opastuksella hän perehtyi jo nuorena maanviljelykseen, joka tulikin sitten hänen elämäntyökseen. Hän on toisessa avioliitossa ja solmi avioliiton nykyisen vaimonsa, Ongan Mikan tyttären kanssa ja yhdessä on kuljettu tähän mennessä 38 vuotta. Heille on syntynyt 11 lasta ja nykyisin heillä on 23 lastenlastakin.

— 70 vuotta täytti 17. 7. 62 räätäli Vladimir Venkula Iisalmella. Hän on kotoisin Suistamolta.

— 70 vuotta täytti Vasili Allinen 8.8.-62 Kauhavalla (Suistamolta).

60 vuotta täytti 3. 6. 62 rovasti Sergius S a m o n Los Angelesissa USA:ssa. Hän on syntynyt Viron Saarenmaalla rovasti T. Samonin poikana. Viron metropoliitta Aleksanteri vihki hänet papiksi v. 1924. Hän on toiminut pappina Viron Mäemöisassa, Narvassa, Haanjassa ja Pärnussa. Hänen tarmolla on saatu rakennetuksi useita kirkkoja. Ansoistaan hän on saanut Viron ortod. kirkon kaikki mahdolliset kunnianosoitukset. Venäläisten joukkojen saapuessa toisen kerran Viron rajoille hän pakeni Länsi-Saksaan, jossa oli heti organisoimassa virolaisia seurakuntia. Nykyisin hän toimii aktiivisesti Yhdysvalloissa ja muun ohella toimittaa Viron ortod. kirkkokunnan julkaisua JUMALA ABIGA (= Jumalan avulla), jota Suomessakin hartaasti luetaan ja seurataan.

60 vuotta täytti 9. 8. 62 Turun Uuden Karjala-seuran puheenjohtaja, VR:n rakennusmestari Hugo Johannes E t t a n e n Turussa. Hän on syntynyt Sortavalassa ja saanut päästötodistuksen Viipurin teollisuuskoulun huoneenrakennusosastolta v. 1932. Suoritettuaan rakennusmestariksi valmistuttuaan lisäksi palopäälystö- ja betonialan kurssit sekä täydennettyään taitojaan useilla Ruotsiin, Tanskaan ja Länsi-Saksaan suunnatuilla opintomatkoilla, sai hän varsin laajan kokemuksen urallaan. Entisellä kotiseudullaan Impilahdella hän osallistui innokkaasti opintokerhotoimintaan ja maanpuolustustyöhön.

Hänen aloitteestaan karjalainen kyykkäpeli elvytettiin eloon Turun seuduilla ja se elää vireätä nousukauttaan. Helsinkiläiset kyykkäveljet lähettivät sähköitse lämpimät onnitelunsa.

— 60 vuotta täytti 29. 6. 62 nahkatyöntekijä Reinar Kristian B j ö r k m a n Raumalla. Hän on syntynyt Raumalla. V. 1918 hän 15-vuotiaana otti osaa Suomen vapaussotaan ja seuraavana vuonna Viron ja Latvian vapaussotiin sekä Aunuksen vapautusyritykseen. Suoritettuaan vapaaehtoisena asevelvollisuutensa Porin Rykmentissä hän jäi palvelusajan päätyttyä kanta-aliupseeriksi sanottuun rykmenttiin, mutta erosi vuoden kuluttua sairauden vuoksi armeijasta. Björkman on julkaissut kirjoituksia sotakokemuksistaan sanoma- ja aikakauslehdissä. Synnyinmaa, maanpuolustus, heimokansat ja sotilastoverit ovat aina olleet hänen sydäntään lähellä.

— 60 vuotta täytti varastomies Pekka M u s t o n e n (ent. Tserni) 18.6.-62 Kemissä. Hän on syntynyt Repolan pitäjän Tuulivaaran kylässä ja siirtyi Suomeen v. 1922.

— 60 vuotta täytti Sanna T a r s s o n e n (Ahola) 24.6.-62 Lapualla (Suistamolta).

— 60 vuotta täytti Lyydia K i n n u n e n (Moilanen) Lapualla (Ruskealasta).

— 60 vuotta täytti tukinnostaja Janne K u k r i 24.6.-62 Kemissä. Hän on syntynyt Uhtualla ja siirtynyt Suomeen v. 1922. Hän on Kemi oy:n palveluksessa.

— 60 vuotta täytti Hämeenlinnan srk:n kirkkoherra rovasti Aleksanteri K a s a n k o. Hän on syntynyt diakonin poikana Stuttgartissa Saksassa. Kanttorin tutkinnon hän suoritti v. 1931 ja pappistutkinnon v. 1941. Hän on toiminut kanttorina ja pappina Suojärvellä, Kyyrössä, Itä-Karjalassa, Kajaanissa ja Kuopiossa.

— 60 vuotta täytti Janne U n o l a 22.6.-62 Kemissä. Hän toimii maalarina ja kirvesmiehenä Kemi oy:ssa. Unola on Uhtuan poikia ja tuli Suomeen Itä-Karjalan suurten koettelemusten vuotena 1922. Hänet tunnetaan hyvänä urheilijana, hiihtäjänä, ampujana ja suunnistajana sekä metsästäjänä. Hän osallistui viimeisiin puolustusotiimme ja hänet palkittiin monilla ansiomitaleilla.

— 60 vuotta täytti Santeri K a r h u 29.7.-62 Nokiolla. Hän on kotoisin Vuokkiniemeltä.

— 60 vuotta täytti opettaja Helmi V a n n i n e n 21.8.-62 Lapualla. Hän on kotoisin Impilahdelta.

— 50 vuotta täytti piirimetsänhoitaja Niilo K e n j a k k a 27. 7. 62 Kuopiossa. Juhlapäivänään hän sai vastaanottaa seuramme johtokunnan onnittelemuksen. Hän kuuluu Aunuksen lyyttiläiseen heimokuntaan ja hänen sukunimensäkin viittaa rakastamaansa kotikylään.

Tultuaan ylioppilaaksi Lappeenrannan Yhteislyseosta hän suoritti metsänhoitotutkinnon v. 1937. Valmistuttuaan hän toimi parina kesänä toisessa valtakunnanmetsien arvioinnissa arvioimisryhmän johtajana ja tulosten laskijana metsätutkimuslaitoksessa. Tämän jälkeen hän siirtyi metsähallinnon palvelukseen ja toimi Itä-Suomen piirikunnassa avustavana metsänhoitajana. Toimittuaan ensin pika-asutustoimikunnan metsänhoitajajäsenenä Kontiolahdella hän joutui sodasta palattuaan maanlunastuslautakunnan metsänhoitajaksi Pielisensuuhun. Tästä toimesta hän siirtyi v. 1946 Pohjois-Savon metsänhoitokunnan piirimetsänhoitajaksi, jona edelleen toimii. Puutavaran mitauslain määräämänä Pohjois-Savon ylittämättä hän on ollut v:sta 1951, Kuopion tarkastusoikeuden metsänhoitajajäsenenä vv. 1955—59 ja siirtyi v. 1960 Itä-Suomen maanjako-oikeuden metsänhoitajajäseneksi. Pohjois-Savon Metsänhoitajien hallituksen jäsenenä ja taloudenhoitajana hän oli vv. 1949—50 ja Yksityismetsätalouden Metsänhoitajien hallituksen jäsenenä vv. 1955—1958. Erikoisharastuksena metsänhoitaja Kenjakalla on ollut seurakuntatyö. Hän on ollut Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakuntavaltuuston sekä seurakuntaneuvoston jäsen v:sta 1948 ja toiminut mm. seurakuntavaltuuston maallikkopuheenjohtajana. Suomen ortodoksisen kirkollishallituksen maallikkovarajäsenenä hän on ollut v:sta 1950 ja ollut kolmessa viimeisimmässä ortodoksisen kirkkokunnan yleisessä kirkolliskokouksessa edustajana toimien kahdessa viimeisimmässä maallikkopuhemiehenä. Hän on osallistunut molempiin sotiin rintamapuheenjohtajana, mm. talvisodassa komppanianpäällikkönä Taipaleenjoen Terenttilässä ja jatkosodassa Uudenmaan Rakuunarykmentin tiedustelu-upseerina.

— 60 vuotta täytti 17.7. rouva Elina Mensoniemi Valkeakoskella. Hän on syntynyt Suojärvellä.

— 50 vuotta täytti työmies Yrjö Koikkalainen 26.6.-62 Lapualla (Suistamolta).

— 50 vuotta täytti Olga Kurtti, o.s. Lehtomäki, 10.7.-62 Taivalkoskella. Hän on siirtynyt Pistojärveltä.

— 50 vuotta täytti työmies Dimitri Korventie 18.8.-62 Lapualla (Suistamolta).

— 50 vuotta täytti 25.7. tulieluinen karjalainen johtaja Eino Kettunen Tammisaaressa. Hän on syntynyt Sortavalassa. Toimitetaan kauppa-alalla ja puutavaraliikkeissä Sortavalassa hän siirtyi v. 1939 suojeluskuntajärjestön palvelukseen Suojärvelle, missä hän toimi talvisotaan saakka Talvisodan jälkeen hän tuli vakinaiseen palvelukseen 9. Prikaatiin Kontiolahteen ja osallistui saman yksikön mukana jatkosotaan toimien eri tehtävissä. Oltuaan v. 1943 7. DE:n taloustoimistossa ja v. 1944 1. Pesu Auto R:n johtajana hän sai v. 1945 siirron Tammisaaren pesu- ja korjauskeskuksen johtajaksi, jona edelleen toimii.

— Sanna ja Jussi Karhu viettivät kultahäitään Orismalassa 12. 8. 62 lasten ja lastenlasten parissa.

— Avioliittoon on vihitty Helsingissä kansak.op. Arto Vasko ja sair.hoit. Maire Rankki.

— Kihlauksensa ovat julkaisseet Espanjan Malagassa kir. tri Roberto Olarra-Paplarido ja neiti Sirkku Mauro.

ROVASTI PAAVO RAJAMO 40 VUOTTA PAPPINA

Eilen tuli kuluneeksi 40 vuotta siitä, kun rovasti Paavo Rajamo vihittiin papiksi. Hän on syntynyt 25.6.1900 Repolassa papin poikana. Käytyään ensin hengellisen koulun hän päätti jumaluusopilliset opintonsa Sortavalan pappis-seminaarissa, jonka suorittaneista vihittiin ensimmäisenä papiksi 40 vuotta sitten. Tätä ennen hän toimi v. 1921 Sortavalan srk:n kanttorin sijaisena. Vuodesta 1922 hän toimi Valkealan kr.kat. srk:n esimiehen sijaisena, vt. esimiehenä v:sta 1925 ja valittiin 1926 vakinaiseksi srk:n esimiehen virkaan, jota hoiti sen lakkauttamiseen saakka, tullen nimitetyksi 1950 Oulun ortodoksisen srk:n kirkkoherraksi, missä virassa edelleenkin palvelee.

— »Karjalainen, ole uskossa kestävä». Tämä tunnuslause oli valittu laatokankarjalaisten kesäpäivien 31. 6 — 2. 7 tunnukseksi. Juhla vahvisti uskoa Karjalan heimon tulevaisuuteen. Tasavallan presidentti ja rouva Kekkonen osallistuivat juhlallisuuksiin.

— Kauppias Jaakko Karppala kuoli 30. 6. 62 Nurmijärvellä. Hän oli syntynyt Vienan Jyskjärvellä 21. 3. 1885.

Kauppias Karppala oli niitä karjalaisia kaupan pioneereja, jotka toivat tavaroita kaukaisesta Vienasta Suomen laajan maaseudun yli kantaen raskaita kantamuksia selässä. Aluksi hän kulki »reppurina» isänsä mukana. Vuonna 1904 hän perusti Nurmijärvelle oman kaupan. Tämän kaupanteon lopetti 1. maailmansota, johon hänen piti osallistua kahden vuoden ajan tsaarin armeijan riveissä. Vuonna 1920 hän aloitti kaupanteon uudelleen Nurmijärvellä aluksi vuokrahuoneustossa. Oman kauppatalon hän rakensi v. 1925. Kahdenkymmenenviiden vuoden kuluttua v. 1950 hän rakensi uuden kauppatalon, joka oli aikanaan Nurmijärven ajanmukaisin liiketalo. Vuonna 1946 liike muutettiin perheyhtiöksi.

Hän kuului Karjalan Sivistysseuran perustaja-kaartiin. Myöhemmin hän toimi koulukoti Väinölän isännöitsijänä sekä säätiö Väinölän taloudenhoitajana vuoteen 1952. Hän oli karjalainen, jonka silmäkulmaan kohosi aina kyynel, kun puhuttiin synnyinseudusta. Se oli merkki siitä, että hän rakasti Kalevalan kehtoa, suloista Vienanmaata.

Hautajaistilaisuudessa oli läsnä seuramme kunniapuheenjohtaja kauppaneuvos Ville Mattinen. Siunauksen toimitti past. T. Repo ja häntä avusti perhekuoro, johon kuuluivat rouva Elisabeth Revon lisäksi heidän lapsensa Darja, Marina, Kosma, Arssi, Romano ja suojärveläinen kotisisarharjoittelija Nina.

Tampereella kuoli 21. 7. 62 toimittaja Emil J. Helle. Hän oli syntynyt Helsingissä v. 1897. Ylioppilaaksi hän tuli v. 1918. Hän otti osaa Vapaussotaan ja palveli sen jälkeen armeijassa ja sai luutnantin arvon. Hän otti osaa Vienan-Karjalan retkeen v. 1918, Viron vapaussotaan 1919 ja Vienan Karjalan vapaajoukkoihin vv. 1921—1922. Elisenvaaran maanmiljelyskoulussa hän toimi opettajana vv. 1920—1921 ja samaan aikaan Elisenvaaran suojeluskunnan paikallispäällikkönä.

Vuonna 1922 hän ryhtyi sanomalehtialalle ja toimi ensin Käkisalmen Sanomissa sekä sittemmin Karjala-lehden toimittajana vuoteen 1931. Hoidettuaan lyhyen ajan Karjalan Kansallisiiton piiri-sihteerin tehtäviä hän tuli Suomen Ilmapuolustusliiton asiamieheksi v. 1931 ja toimi tehtävässä vuoteen 1941. Sen jälkeen hän toimi Tampereella Rintamamiesliiton talouspäällikkönä ja vakuutustarkastajana.

Viime vuodet hän oli vapaana uutistoimittajana avustaen eri lehtiä.

— Tuomas Virolainen kuoli Tainionkoskella 19. 5. 62. Hän oli syntynyt Inkerin Miikkulaisissa 13. 11. 1886.

Pekka Pitkänieni (keskellä edessä)

— Pekka Pitkänieni kuoli kaukana Vienan laulumailta 8. 7. 62. Hän oli syntynyt Tunkualla 18. 5. 1889 maanviljelijän poikana. Pastori M. Juhkam siunasi hänet ikuiseen lepoon Ruotsin Mölndalissa, lähellä Göteborgia, runsaan karjalaisjoukon ollessa läsnä 14. 7. 62.

Pitkänieni taisteli aikanaan pelottomasti Itä-Karjalan vapauden puolesta ja Vienan viimeisen kansannousun jälkeen hän siirtyi v. 1922 Suomeen. Hänet tunnettiin Veitsiluodossa rehtinä työmiehenä ja ahkerana työntekijänä Karjala-kerhotyössä 1920- ja 1930-luvulla. Hän osallistui vapaaehtoisena molempiin viimeisiin puolustussotiimme, joiden jälkeen katsoi parhaaksi siirtyä perheineen Ruotsiin. Hän oli Ruotsin Suomal. Ortod. seurakunnan perustajajäsen ja sen valtuuston jäsen kuolemaansa saakka.

Ruotsin karjalaisten 1. heimojuhlan aikana v. 1958 hän sai voimakkaan kyykkäherätyksen. Näin Boråsin kyykkäkeskuksen rinnalle syntyi toinen kilpaileva keskus Mölndaliin. Tästä harrastuksesta ja innosta hän sai »Ruotsin kyykkäkuninkaan» lempinimen.

27. 7. 1962 kuoli kotonaan Orismalassa Okahvie Mäkelä o.s. Loginov syntyjään Vuokkiniemen Sepän sisarusarjaa. Häntä suremaan jäi aviomies, lapset ja lastenlapset. Okahvie Mäkelä kätkehtiin Isonkyrön kalmistoon 1. 8. 1962. Surujuhla kokosi karjalaisia ystäviä ja sukulaisia ympäri Suomea saattamaan vainajaa viimeiselle matkalle.

Okahvie Mäkelä on vienalaisten keskuudessa tunnettu ja kunnioitettu. Hänen kotinsa Orismalassa on aina ollut avoin karjalaisille ja karjalainen vieraanvaraisuus on esiintynyt Skottilan Okahvien valtakunnassa parhaimmillaan. Okahvie-emäntä, jonka aito karjalainen puheenparsa sai vain vähän vaikutteita etelä-pohjalaisesta ympäristöstä ja murteesta, hyväksyttiin kuitenkin myös paikkakuntalaisiksi.

Arvokasta tietoutta on erikoisesti professori Pertti Virtaranta merkinnyt muistiin Okahvie Mäkelältä. Useampia kertoja perheessä vierailleena

prof. Virtaranta kirjassaan »Vienan kansa muistelle» mainitsee lähteenä Okahvie Mäkelän.

Allekirjoittaneella on läheisenä omaisena ollut onni nauttia Okahvie-tätinsä ystävällisestä huolenpidosta jo poikavuosista lähtien. Hän on jättänyt mieleeni eräitä ominaisimpia piirteitä karjalaisesta naisesta, väsymättömästä uurastajasta, uskollisesta elämäntoverista, kasvattajasta ja vieraanvaraisesta kestäjästä, piirteitä, joita tänä päivänä on ehkä vaikea tavoittaa.

A. L.

— Kovaosainen karjalainen yrittäjä, kauppias Feodor (Huoti) Karhunen kuoli 30. 7. 62 kotonaan Suomussalmen Kuivajärvellä. Hän oli syntynyt Vienan Kontokissa 4. 9. 1885 kauppiaan poikana. Hän kävi kolmena talvena koulua, jonka jälkeen ryhtyi kauppiaksi kunnes joutui Saksan ja Venäjän väliseen sotaan neljän vuoden ajaksi. Vallankumouksen aikoihin hän pääsi Karjalaan, mutta pian tämänkin maakunnan kohtalot muuttuivat sotkuisiksi. Perhe muutti Suomussalmen Kuivajärvelle vaimon syntymäkotiin. Maanviljelys ja kauppa jäivät rajan taakse, mutta 4 lasta tulivat mukaan. Hyvä Jumala antoi Huotille ja Marialle yhteensä 12 lasta, 6 tytärtä ja 6 poikaa, joista 2 tytärtä ja 2 poikaa muuttivat parempaan elämään; muut ovat elossa. Kuivajärveltä perhe muutti Juukaan, jossa karjalainen kauppias otti Huotin Petravaaran myymälänhoitajaksi. Kahden vuoden kuluttua perhe sai Suomen kansalaisoikeudet ja muutti takaisin Kuivajärvelle. Huotin ja Marian koti oli vieraanvarainen koti, jossa aina joku lapsista suurine perheineen oli »atavoissa» ja emäntä ja isäntä jakoivat auliisti aurinkoista mieltään omille ja vieraille. Lastenlapsia oli ehtinyt siunaantua tähän mennessä 32.

Hautajaistilaisuus muodostui meliinpainuvaksi. Kaikki muut elossa olevat lapset olivat saattamassa isää paitsi yksi tytär, joka on perheineen Australiassa. Siunauspäivän paikkeilla saapui yllättäen ortodoksisten opettajien retkikunta, joka lauloi kauniisti sekä tsasounassa että vainajan kotona.

Viestinantaja mainitsee vielä, että runontaitaja Domna Huovinen on muuttunut vanhaksi eikä näe enää.

Huoti ja Maria Karhunen.